

Vergaderjaar 1989–1990

21 643

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs en de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (directie bij voorgenomen fusies, accountantscontrole)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

In de memorie van toelichting bij de begroting voor het dienstjaar 1989 (Kamerstukken II 1988–1989, 20 800, VIII, nr. 2, hoofdstuk 1, paragraaf 2) is gesignaleerd dat de tijdelijke vervulling van directeursfuncties, naar is gebleken uit signalen uit het veld, soms problemen oplevert. Teneinde hieraan tegemoet te komen wordt in de Wet op het basisonderwijs (WBO; Stb. 1986, 256) en in de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (ISOVSO; Stb. 1987, 614) de mogelijkheid opgenomen om tijdelijk een directeur van een school tevens te belasten met de leiding van een andere school.

Voorts is bij de behandeling van de rijksbegroting voor het jaar 1990 (Kamerstukken II 1989–1990, 21 300, VIII, nr. 36, blz. 5, 14 en 15, en nr. 38, blz. 2) de wettelijke grondslag in de WBO en in de ISOVSO van de accountantscontrole bij openbare scholen ter sprake gekomen.

Bij onderzoek is gebleken dat thans ten aanzien van de openbare scholen een wettelijke basis voor onderzoek van de administratie door de departementale accountantsdienst ontbreekt, terwijl een en ander voor de bijzondere scholen wel expliciet is geregeld. Hoewel in de praktijk door de accountantsdienst geen problemen worden ondervonden bij controles betreffende de administraties van het openbaar onderwijs, is het gewenst de WBO en de ISOVSO op dit punt toch aan te vullen.

Advies Onderwijsraad en BC-overleg

Het advies van de Onderwijsraad van 13 november 1989, nr. OR 1/2378 P, heeft betrekking op een wetsvoorstel waarin naast de in het onderhavige voorstel van wet onder de artikelen I en II, onderdeel A, voorgestelde maatregel, nog een andere maatregel werd voorgesteld, namelijk de verlenging van de verplichting om 1 kleuterleidster aan de basisschool verbonden te hebben tot 1 augustus 1992 (artikel E 14 van de Overgangswet WBO; Stb. 1986, 257). Aangezien met betrekking tot het onderhavige wetsvoorstel het rechtspositioneel overleg nog niet kon worden afgerond en de wijziging van artikel E 14 Overgangswet WBO op 1 augustus 1990 dient in te gaan omdat de daar bedoelde verplichting afloopt op 1 augustus 1990, heb ik besloten de wijziging van artikel E 14

Overgangswet WBO in een afzonderlijk wetsvoorstel (Kamerstukken II 1989-1990, 21 451) op te nemen.

De Onderwijsraad kan zich in het algemeen verenigen met de in het onderhavige wetsvoorstel voorgestelde maatregel inzake de tijdelijke vervulling van de directeursfunctie. De Onderwijsraad vraagt zich echter af of de voorgestelde mogelijkheid ook niet voor andere situaties dan fusie van toepassing zou moeten zijn. Tegen deze achtergrond heb ik besloten om deze mogelijkheid ook te openen voor het geval een school wordt opgeheven.

Naar aanleiding van het gevoerde overleg met de Bijzondere Commissie voor overleg in zaken betreffende de rechtspositie van het onderwijspersoneel heb ik besloten te bevorderen dat de bevoegde gezagsorganen gedurende de periode dat betrokkene directeur is van twee scholen de keuze krijgen tussen een tijdelijke toelage van een periodiek ten behoeve van de directeur of extra formatie ter grootte van 0,2 formatieplaats.

Hiertoe zullen het Formatiebesluit WBO (Stb. 1985, 337), het Formatiebesluit ISOVSO (Stb. 1985, 518) en het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel (Stb. 1985, 110) worden gewijzigd. Mijn streven is erop gericht dat genoemde wijzigingen tegelijkertijd met het onderhavige wetsvoorstel in werking zullen treden.

Deregulering

Dit wetsvoorstel is getoetst aan de Aanwijzingen inzake toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur en blijkt geen bezwaren uit dien hoofde te ontmoeten.

De positie van meisjes en vrouwen

De positie van meisjes en vrouwen wordt door de onderhavige wijzigingen niet beïnvloed, althans niet anders dan de positie van jongens en mannen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A, en artikel II, onderdeel A (artikel 14, eerste lid, van de WBO en artikel 22, eerste lid, van de ISOVSO)

Ingevolge de artikelen 27, tweede lid, 70, 109, derde lid, en 126, eerste lid, van de Lager-onderwijswet 1920 (Stb. 1974, 565), was het, zij het met toestemming van de minister, reeds mogelijk om tijdelijk een directeur van een school tevens te belasten met de leiding van een andere school, doch in de WBO en de ISOVSO is geen overeenkomstige bepaling opgenomen. Inmiddels is gebleken dat in situaties waarbij scholen gaan samenvoegen en zich op een van die scholen een vacature voor de functie van directeur voordoet, soms problemen ontstaan met de tijdelijke vervulling van die directeursfunctie. Een zelfde probleem kan zich voordoen wanneer er sprake is van een op handen zijnde opheffing van een school zonder dat van fusie sprake is. Thans wordt in artikel 14, eerste lid, van de WBO en in artikel 22, eerste lid, van de ISOVSO de mogelijkheid geschapen om een directeur van een school tijdelijk tevens te belasten met de leiding van een andere school. Echter, een directeur van een school kan slechts binnen 2 jaar na het vacant worden van de functie van directeur aan een andere school tevens worden belast met de leiding van de desbetreffende school waar deze functie vacant is. Ingeval op het moment van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel reeds een vacature voor de functie van directeur aan een zodanige school bestaat, kan een directeur van een andere school slechts voor een zodanige termijn met de leiding van die school worden belast dat de periode van 2

jaar na het vacant worden van de functie niet wordt overschreden.

Voorts wordt erop gewezen dat het hier verplichte formatie betreft, zodat de niet ingevulde formatieplaats ten behoeve van de directeur dient te worden aangewend voor de benoeming van een groepsleraar. Deze groepsleraar kan werkzaamheden verrichten op beide scholen.

Artikel I, onderdeel B en C, en artikel II, onderdeel B en C (de artikelen 112 en 114 van de WBO en de artikelen 108 en 110 van de ISOVSO)

Voorgesteld wordt om de bestaande inlichtingenplicht omtrent de school en het onderwijs te vervangen door een inlichtingenplicht in verband met de bekostiging. De nieuwe bepalingen op dit punt zijn in overeenstemming met de desbetreffende bepaling in de Wet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1986, 552) (artikel 103), met dien verstande dat rekening is gehouden met de positie van de gemeente op het punt van bekostiging van voorzieningen in de huisvesting. Voorts wordt het recht van inzage in de administratie in dit kader geregeld. Daardoor kan de desbetreffende bevoegdheid in de derde volzin van artikel 114 van de WBO respectievelijk artikel 110 van de ISOVSO die is beperkt tot de bijzondere scholen, vervallen. De inlichtingenplicht omtrent de school en het onderwijs ten opzichte van de inspectie wordt gehandhaafd (artikel 5, derde lid, van de WBO en artikel 5, derde lid, van de ISOVSO).

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage